

Najważniejsze wiadomości z zajęć nt. czasu i przestrzeni świętej/świeckiej wg koncepcji Mircea Eliadego – grupa 4

Mircea Eliade (1907–1986) - rumuński religioznawca, filozof kultury, a także eseista i pisarz; specjalizował się w tematyce obrzędów, religii, rytuałów; zwolennik morfologicznej teorii religii, badań porównawczych, szukania wspólnych mianowników; -autor koncepcji opozycji *sacrum-profanum*; autor koncepcji archetypu jako wzorca objawionego w micie, a aktualizowanego w rytuale; postać kontrowersyjna ze względu na swoją przeszłość polityczną oraz „luźną” metodologię badań;

„Czas święty i mity” i „Święty obszar i sakralizacja świata”:

-Eliade jest zwolennikiem koncepcji istnienia dwóch jakościowo innych czasów: czasu świeckiego i czasu świętego;

-czas jest niejednorodny i nie jest ciągły;

- czas święty to czas okrężny, odwracalny, do odzyskania, cykliczny

- w czas święty włączamy się za pomocą obrzędów

- czas świecki to czas teraźniejszy i historyczny;

- niektórzy badacze np. Eliade uważają, że nie można być na raz w czasie *sacrum* albo *profanum*. Jest się albo w jednym, albo w drugim.

-mit- opowieść o tym co się stało na początku. Jego bohaterami są bogowie lub herosi. Raz powiedziany mit staje się prawdą. Wydarzenie, które dzieje się naprawdę, „tu i teraz”. Poprzez re aktualizację mitów przenosimy się w miejsce i czas gdzie dany mit się dzieje;

-re aktualizacja- (czas święty okresowo re aktualizowany w religiach przedchrześcijańskich, to czas mityczny)

-to święte co re aktualizuje wydarzenie mityczne – zaczynanie od początku np. nowy rok, przyrzeczenia noworoczne, sakramenty (np. s. pojednania i pokuty)

- następuje zwrot ku wartościom;

-prawdziwy człowiek to taki, który naśladuje bogów;

- podział *sacrum* i *profanum* się wyostrzył w religiach chrześcijańskich;

-przestrzeń, tak samo jak czas, nie jest jednorodna: jest amorficzna- chaos- przeciw struktura/*profanum*,

- przestrzeń jest uświęcona przez np. relikwie, obrazy święte, objawienie;

- człowiek potrzebuje ukierunkowania w przestrzeni, a to daje mu wiedza gdzie jest sfera *sacrum* lub legendy np. legenda o orle białym, osadnicy Islandzcy , Achlipowie

- axis mundi- „oś świata”- np. słup u plemienia Achlipów, a w Warszawie Pałac Kultury;
- przestrzeń świecka w mieście np. Pałac Prezydencki, a przestrzeń święta Kościół- istnieją bariery między tymi przestrzeniami np. próg, ogrodzenie, brama;
- podział świata na świat nasz i zaświaty. Podział horyzontalny i wertykalny.

Ważne pojęcia:

- hierofania- objawienie się świętości;
- ontologia; nauka o bycie
- amorficzny – bezpostaciowy, nieokreślony, o nieokreślonych kształtach

Dziękuję Pani Katarzynie Konarzewskiej za sporządzenie notatek!